

I. PHẦN ĐỌC HIỂU (4,0 điểm)

Đọc đoạn trích:

“Ngày xưa, khi vạn vật còn chưa có, thế giới đã tồn tại ông Trời. Ông Trời có một quyền phép vô song, quyền phép tối cao nhất mà các vạn vật sau này không thể sánh bằng. Trời làm ra tất cả mọi thứ: trái đất, núi non, sông, biển, mưa, nắng. Trời sinh ra tất cả: loài người, cỏ cây, muông thú... Từ mặt trời, mặt trăng, các ngôi sao trên trời cho đến vạn vật ở mặt đất, tất cả đều do Trời tạo nên.

Mắt của Trời rất tinh tường, am hiểu và biết hết mọi sự xảy ra trên thế gian. Trời là cha đẻ muôn loài, xét đến muôn việc, thưởng phạt không bỏ ai. Do đó mà con người tin có đạo Trời, nhờ Trời, cho là Trời sinh, Trời dưỡng, và đến khi chết thì về chầu Trời.

Trời cũng có vợ, gọi là bà Trời, và mỗi khi hai ông bà cãi mắng nhau là lúc trời vừa mưa vừa nắng. Mỗi lúc Trời giận loài người lắm lỗi ở thế gian thì giáng xuống thiên tai, bão táp, lụt lội, hạn hán...

Giang sơn của Trời là từ mặt đất lên đến trên cao, có chín tầng trời, và chỗ giáp với đất gọi là chân trời. Trời vô hình, không nói, nhưng người ta tin là ở đâu đâu cũng có mặt của Trời, không một ai tránh khỏi lưới Trời, mọi việc đều do Trời định.

Ông Trời của Việt Nam thời cổ cũng còn gọi là Ngọc Hoàng (...) Tương truyền rằng Ngọc Hoàng dùng đất sét nặn ra người xong, đem phơi nắng cho khô thì bỗng gặp một trận mưa to. Ngọc Hoàng vội vàng đem các tượng cất đi, song có vài tượng không lấy kịp, bị nước mưa làm hư. Các tượng hư hóa thành những người tàn tật ở trên mặt đất, còn những tượng kịp cất đi hóa thành những người lành lặn, đủ tay chân.

Ngọc Hoàng ở trong một cung điện giống như cung điện nhà vua dưới trần. Ở cửa điện có một thần mặc áo giáp cầm gậy giữ cửa. Ngọc Hoàng họp các quan lại tại đây. Triều đình cũng không khác gì ở hạ giới (...). Ngọc Hoàng luôn vận sắc phục đại triều, áo thêu rồng vàng, đầu đội mũ có tua đỏ dắt mười ba viên ngọc ngũ sắc, tay

cầm hốt. Ngọc Hoàng thường ngự trên ngai chạm rồng mỗi lần thiết triều để xử việc trên trời hay ở thế gian. Bên tả và hữu của Ngọc Hoàng có các thần nhà trời châu chực để Ngọc Hoàng sai khiến.

Cõi trời chia ra chín tầng, có người nói là ba mươi ba tầng, các vị thần trời tùy theo chức tước cao thấp mà ở theo thứ tự mỗi tầng. Ngọc Hoàng là bậc tối cao, ở tầng thứ nhất”.

(Ông Trời, trích từ “Thần Thoại Việt Nam” – Thu Nga, Việt Dũng, NXB Thanh Niên)

Thực hiện các yêu cầu:

Câu 1. Xác định thể loại và ngôi kể của văn bản trên.

Câu 2. Theo văn bản, Ông Trời sinh ra những vạn vật nào?

Câu 3. Theo anh/chị, văn bản “Ông Trời” có ý nghĩa gì ?

Câu 4. Anh/chị hiểu như thế nào về cụm từ “đạo Trời” được nói tới trong đoạn trích trên?

Câu 5. Theo anh/chị, trong thời đại ngày nay, niềm tin về sự có mặt của Ông Trời có còn hợp lí không? Lí giải?

II. PHẦN VIẾT (6,0 điểm)

Câu 1 (2,0 điểm).

Anh/chị hãy viết một đoạn văn (*từ 150 đến 200 chữ*) đánh giá những nét đặc sắc về mặt nghệ thuật của đoạn trích ở phần đọc hiểu. (*Ông Trời, trích từ “Thần Thoại Việt Nam” – Thu Nga, Việt Dũng, NXB Thanh Niên*)

Câu 2 (4,0 điểm).

Viết bài văn nghị luận (*khoảng 400 chữ*) bàn về khát vọng chinh phục ước mơ của con người trong cuộc sống.

HB

MA TRẬN ĐỀ KIỂM TRA

Môn kiểm tra: Ngữ văn 10

Ngày kiểm tra: /10/2024

Thời gian làm bài: 90 phút, không kể thời gian phát đề

TT	Kĩ năn g	Mức độ nhận thức								Tổng		% Tổn g điể m
		Nhận biết		Thông hiểu		Vận dụng		Vận dụng cao				
		Tỉ lệ %	Thời gian (phút)	Tỉ lệ %	Thời gian (phút)	Tỉ lệ %	Thời gian (phút)	Tỉ lệ %	Thời gian (phút)	Số câu hỏi	Thời gian (phút)	
1	Đọc hiểu	16	5	16	10	8	10	0	0		20 – 25 phút	40%
	Số câu	2		2		1				5		4,0
2	Viết											
	Số câu									2		6,0 60%
Tổng										7		10,0
Tỉ lệ %										100		100
Tỉ lệ chung												100

ĐẶC TẢ ĐỀ KIỂM TRA NGỮ VĂN 10 GIỮA KÌ I
Thời gian làm bài: 90 phút

TT	Chủ đề	Đơn vị kiến thức	Mức độ nhận thức				Tổng
			Nhận biết	Thông hiểu	Vận dụng	Vận dụng cao	
1	Đọc hiểu	Đọc hiểu truyện thơ	- Nhận biết được không gian, thời gian trong truyện thơ. - Nhận biết được đặc điểm của cốt truyện, câu chuyện, nhân vật trong truyện thơ. - Nhận biết	- Tóm tắt được cốt truyện. - Hiểu và phân tích được nhân vật trong truyện thơ; lí giải được vị trí, vai trò, ý nghĩa của nhân vật trong tác phẩm. - Nêu được chủ đề, tư tưởng, thông điệp của văn bản. - Lí giải được	- Rút ra được bài học về cách nghĩ, cách ứng xử do văn bản gợi ra. - Nêu được ý nghĩa hay tác động của tác phẩm đối với quan niệm, cách nhìn và tình		

			được người kể chuyện; điểm nhìn, lời người kể chuyện, lời nhân vật,... trong truyện thần thoại. - Nhận biết được đề tài, các chi tiết tiêu biểu. - Nhận biết được bối cảnh lịch sử - văn hóa được thể hiện trong thần thoại	tác dụng của việc chọn nhân vật người kể chuyện; lựa chọn điểm nhìn, lời người kể chuyện, lời nhân vật,...trong truyện thần thoại. - Lí giải được ý nghĩa, các chi tiết tiêu biểu, đặc trưng của truyện thần thoại.	cảm của bản thân.		
Số câu			2	2	1	0	5
Điểm			1,0	2,0	1,0	0	4,0
2	Viết	Câu 1 : Viết đoạn văn nghị luận phân tích, đánh giá một tác phẩm văn học.	- Xác định được cấu trúc đoạn văn, phân tích, đánh giá về một tác phẩm văn học. - Xác định được kiểu bài phân tích, đánh giá một tác phẩm văn học; vấn đề nghị luận (chủ đề, những đặc sắc về hình thức nghệ thuật và tác dụng của chúng). - Giới thiệu tác giả, tác phẩm.	- Diễn giải những đặc sắc về nội dung và nghệ thuật của tác phẩm văn học. - Lí giải được một số đặc điểm của thể loại qua tác phẩm. - Phân tích cụ thể, rõ ràng về tác phẩm văn học (chủ đề, những nét đặc sắc về hình thức nghệ thuật và tác dụng của chúng) với những cứ liệu sinh động.	- Vận dụng các kĩ năng dùng từ, viết câu, các phép liên kết, các phương thức biểu đạt, các thao tác lập luận để phân tích, cảm nhận về nội dung, nghệ thuật của tác phẩm văn học. - Nhận xét về nội dung, nghệ thuật của tác phẩm văn học; vị trí, đóng góp của tác giả.	- Viết được đoạn văn nghị luận phân tích đánh giá nghệ thuật của tác phẩm. - Nêu được vấn đề, đưa ra được nhận xét và dẫn chứng để làm nổi bật giá trị nghệ thuật của tác phẩm.	
		Câu 2 Viết bài văn	- Xác định được yêu	- Triển khai vấn đề nghị luận	- Đánh giá được ý	- Sử dụng kết hợp các	

	nghị luận(khoảng 400 chữ) bàn về khát vọng chinh phục ước mơ của con người trong cuộc sống câu về nội dung và hình thức của bài văn nghị luận. - Mô tả được vấn đề xã hội và những dấu hiệu, biểu hiện của vấn đề xã hội trong bài viết. - Xác định rõ được mục đích, đối tượng nghị luận	thành những luận điểm phù hợp. - Kết hợp được lí lẽ và dẫn chứng để tạo tính chặt chẽ, logic của mỗi luận điểm. - Đảm bảo cấu trúc của một văn bản nghị luận; đảm bảo chuẩn chính tả, ngữ pháp tiếng Việt.	nghĩa, ảnh hưởng của vấn đề đối với con người, xã hội. - Nêu được những bài học, những đề nghị, khuyến nghị rút ra từ vấn đề bàn luận.	phương thức miêu tả, biểu cảm,... để tăng sức thuyết phục cho bài viết. - Thể hiện rõ quan điểm, cá tính trong bài viết.	
	Số câu				2
	Điểm				6,0
Tổng điểm					10,0

ĐÁP ÁN VÀ BIỂU ĐIỂM

PHẦN	CÂU/Ý	NỘI DUNG	ĐIỂM
I		ĐỌC HIỂU	4,0
	Câu 1	- Thể loại: Truyện thần thoại. - Ngôi kể : Thứ 3 Hướng dẫn chấm: - HS trả lời được như đáp án được 0,5đ - HS trả lời được 1/2 ý như đáp án được 0,25đ - HS ko trả lời hoặc trả lời sai : không cho điểm	0,5
	Câu 2	HS liệt kê được : Cỏ cây, muôn thú, trái đất Hướng dẫn chấm: - HS trả lời được như đáp án được 0,5đ - HS trả lời được 1- 2/ 3 hình ảnh như đáp án được 0,25đ - HS ko trả lời hoặc trả lời sai : không cho điểm	0,5
	Câu 3	-Thể hiện khát vọng của người xưa trong việc lí giải các hiện tượng trong tự nhiên - Trí tưởng tượng phong phú của tác giả dân gian, nhận thức thô sơ của người xưa về thế giới tự nhiên Hướng dẫn chấm: - HS trả lời như đáp án: 1,0 điểm - HS trả lời có một ý đúng: 0,5 điểm - HS không trả lời hoặc trả lời sai: không cho điểm	
	Câu 4	- Cụm từ “đạo Trời” được nói tới trong truyện có thể hiểu là: Đó là sự thưởng, phạt công bằng, phân minh của ông Trời đối với mọi hành động của con người ở cõi nhân gian. Hướng dẫn chấm:	1.0

th

		- HS trả lời như đáp án: 1,0 điểm - HS trả lời có ý đúng: 0,5 điểm - HS không trả lời hoặc trả lời sai: không cho điểm.	
	Câu 5	Học sinh tự do bày tỏ quan điểm, có luận giải hợp lí. Tham khảo: - Ngày nay, do sự phát triển của khoa học kĩ thuật, người ta biết được rằng không hề tồn tại một ông Trời nào cả. - Tuy vậy, theo tâm lí và tín ngưỡng dân gian đã in sâu trong tâm trí từ bao đời, nhân dân ta vẫn tin có “đạo Trời”, tức là vẫn có một quy luật chi phối tất cả, khiến cho “ác giả thì ác báo”, “ở hiền thì gặp lành”, “gieo nhân nào gặt quả đó”... - Niềm tin về sự có mặt của một ông Trời là cần thiết để cho con người biết sợ trước cái xấu, biết hướng thiện, nhưng với điều kiện niềm tin đó không mù quáng, không dẫn tới sự phó thác cho trời. Hướng dẫn chấm: - HS trả lời như đáp án hoặc diễn đạt tương đương: 1,0 điểm. - HS trả lời có nội dung phù hợp, diễn đạt chưa tốt: 0,5 điểm. - HS trả lời không hoặc trả lời sai: không cho điểm	1,0
II	VIẾT		6,0
	Câu 1	viết một đoạn văn (từ 150 đến 200 chữ) đánh giá những nét đặc sắc về mặt nghệ thuật của truyện thần thoại <i>Ông Trời</i> .	
		a. Đảm bảo cấu trúc một đoạn văn nghị luận khoảng 150 – 200 chữ	0,25
		b. Xác định đúng vấn đề cần nghị luận: đánh giá những nét đặc sắc về mặt nghệ thuật của truyện thần thoại <i>Ông Trời</i> .	0,25
		c. Triển khai vấn đề nghị luận : HS có thể viết theo nhiều cách khác nhau trên cơ sở kết hợp được lí lẽ và dẫn chứng để tạo tính chặt chẽ, logic đảm bảo các yêu cầu sau: * Giới thiệu ngắn gọn về tác giả, tác phẩm. * Nêu được những nét đặc sắc về nghệ thuật của tác phẩm : - Nghệ thuật xây dựng không gian, thời gian: Không gian tập trung vào cõi Trời, nơi ông Trời, hay còn gọi là Ngọc Hoàng ngự trị, và từ đó xem xét và cai quản thế gian; + Thời gian là thời gian không xác định, mang tính vĩnh hằng. - Xây dựng cốt truyện: + Cốt truyện của truyện thần thoại “Ông Trời” xoay quanh ba vấn đề: Nói về công việc sáng tạo ra vạn vật của ông Trời; Nói về vai trò của ông Trời trong việc thực thi công lí đối với trần gian; Nói về không gian nơi ông Trời ngự trị + Việc đưa vào cốt truyện những dòng bình luận về đạo Trời giúp thể hiện niềm tin của người xưa về một đấng tối cao. + Cốt truyện cũng xen vào một chi tiết rất đời thường, đó là việc ông Trời có vợ và ông Trời, bà Trời cũng có lúc cãi mắng nhau. - Xây dựng nhân vật: + Nhân vật trung tâm của truyện thần thoại trên là ông Trời: Là vị thần tối cao, có khả năng phi phàm, sáng tạo ra muôn loài. + Nhân vật ông Trời còn được miêu tả với một nét đặc biệt:	

	Đó không chỉ là vị thần sáng tạo, mà còn là vị thần thực thi công lí. + Ông Trời ngoài đặc điểm siêu nhiên của một vị thần, cũng đã được miêu tả với những tình tiết rất đời thường: cũng có vợ, vợ chồng cũng có lúc cãi vã, ông Trời cũng có lúc nóng giận. + Ông Trời cũng gần gũi với con người ở tấm lòng nhân đức, phân minh, thưởng phạt không bỏ ai, nhất nhất đều hành xử công bằng, ra quyết định dựa trên công hay tội của người dưới hạ giới. - Xây dựng nghệ thuật kì ảo, hoang đường, hấp dẫn. Hướng dẫn chấm: - <i>Lập luận chặt chẽ, thuyết phục: lí lẽ xác đáng; dẫn chứng tiêu biểu, phù hợp; kết hợp nhuần nhuyễn giữa lí lẽ và dẫn chứng (1,0 điểm).</i> - <i>Lập luận chưa thật chặt chẽ, thuyết phục: lí lẽ xác đáng nhưng không có dẫn chứng hoặc dẫn chứng không tiêu biểu (1,0 điểm – 0,75 điểm).</i> - <i>Lập luận không chặt chẽ, thiếu thuyết phục: lí lẽ không xác đáng, không liên quan mật thiết đến vấn đề nghị luận, không có dẫn chứng hoặc dẫn chứng không phù hợp (0,25 – 0,5 điểm).</i> <i>Lưu ý: Học sinh có thể bày tỏ suy nghĩ, quan điểm riêng nhưng phải phù hợp với chuẩn mực đạo đức và pháp luật.</i>	
	d. Chính tả, ngữ pháp: Đảm bảo chuẩn chính tả, ngữ pháp.	0,25
	e. Sáng tạo: Thể hiện suy nghĩ sâu sắc về vấn đề nghị luận; có cách diễn đạt mới mẻ, sáng tạo; liên hệ chặt chẽ, thuyết phục.	0,25
Câu 2	<i>a. Đảm bảo đúng cấu trúc của một bài văn nghị luận</i>	0,25
	<i>b. Xác định đúng vấn đề nghị luận</i> Bàn về khát vọng chinh phục ước mơ của con người trong cuộc sống	0,25
	<i>c. Triển khai vấn đề nghị luận</i> Có thể triển khai vấn đề nghị luận theo hướng sau: *Giải thích -Ước mơ là những khát khao, mong muốn đạt được một điều gì đó của con người -Khát vọng chinh phục ước mơ là khát vọng theo đuổi, thực hiện được ước mơ *Bàn luận -Khát vọng chinh phục ước mơ tạo nên động lực thôi thúc con người nỗ lực phấn đấu vượt qua mọi khó khăn, thử thách để đạt được ước mơ, để thành công trong cuộc sống. -Khát vọng chinh phục ước mơ giúp con người khẳng định mình, giúp cuộc sống trở nên có ý nghĩa hơn. -Muốn chinh phục được ước mơ con người phải có ý chí, nỗ lực, can đảm, kiên trì, quyết tâm vượt qua mọi khó khăn, trở ngại. -Phê phán những người sống không có ước mơ, thiếu ý chí, hèn nhát “chưa thấy sóng cả đã ngã tay chèo”... * Bài học	2.25

	-Nhận thức được tầm quan trọng của khát vọng chinh phục ước mơ đối với thành công của mỗi người trong cuộc sống. -Hãy nuôi dưỡng khát vọng chinh phục ước mơ bằng chính sự nỗ lực trong từng ngày , từng công việc , từng hành động của bản thân.	
	<i>d. Chính tả, ngữ pháp</i> :Đảm bảo chuẩn chính tả, ngữ pháp Tiếng Việt.	0,25
	<i>e. Sáng tạo</i> : Bài viết có giọng điệu riêng; cách diễn đạt sáng tạo, văn phong trôi chảy.	0,5
TỔNG ĐIỂM		10,0